

Vizit. poročila: l.1597 ob prenosu trupla škofa Johanna Tautscherja, so čez noč letega tu prenočili(str.62)

L.1631: Eccl.s.Matthaei sub silva. Tria habet altaria: l.s.Matthaei in cho ali quorum Sancti nondum electi. In Sacristia altare cum illo ante fores d truatur.....(str.63)

L.1641: Eccl.s.Matthaei sa Cosdam. Altare majus bene provisum, altaria duo laterali consecrata non sunt et praeter mappas de nullo provisum. Altare in Sacristia et aliud ante fores ecclesiae de priori visitatione ejicienda in dulsit, ut illud in Sacristia pro usu mensae ad assumenda paramenta et ali prae foribus pro colligenda elemosyna in concursibus tolerentur.--Aditus h bet ut in rebellione(kmečki upori) multa deperdita.

L.1669.....habet tria altaria: l.s.Matthaei, 2.s.Annae, 3.s.Floriani.Coemete rium habet asseribus cinctum, quod resto chororum dominium Straussenekianum cingit et claudit.(str.63)

L.1843 je bila c. obokana.

L.1863 je bilo stanje c. sledeče: cerkev je bila prvotno zidana v gotskem stilu. Gl.portal je šilastoločen in prezbiterij zunaj je obdan od stebrov. Prvotna gotška okna so zazidana in kor je nanovo obokan.Ladja c. , ki je i la prvotno lesen strop je sedaj tudi obokana. Ladji je prizidana kapela sv Ane, nasproti nje stoji na levi strani oltar sv. Florijana. Gl.oltar iz l. 1795 sestoji iz stene v katero so narejene tri niše.

Na oltarju sv. Ane je napis: Pie lector ad honorem Dei et Deiparae Virgini et ss.Joannis Bapt. et Evangelistae iconem hanc eccl. et pia vicinitatis expensis noveris absolutam 1654."

Poleg gl.vrat stoji ara, na kateri je stal krp sv. Matevža, ki je sedaj v zakristiji in ima l.1599. Nad to aro je nekoč stala cerkvi prizidana lesen veža.

V okroglem, zidanem zvoniku je troje zvonov. Srednji je podolgovat in ima gotski napis: aue maria, aue maria, aue maria, aue maria, aue maria.

Veliki zvon iz 1.1783, majhni iz 1.1818.

Ko so planirali pokopališki prostor, so ob kapeli sv. Ane naleteli na ostanke starega zidu, ki so imeli sledove ognja, ter obokaⁿ grob s otroškimi kostmi.

Ign. Orožen: Das Dekanat Frasslau, 1.1880, str. 63-65.

(St. Matthai)

Filiala, posvečena sv. Matevžu. Fara Gomilsko.

Orientacija pravilna. Cerkev leži za gozdom severno Strovseneka.

Literatura in viri: Farna kronika; Ign. Orožen : Bistum und Diözese Lava
IN. Dekanat Frasslau, Maribor 1880.

Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja z na severu prizidano kapelo, nekoli iz osi pomaknjeni 3/8 zaključeni prezbiterij, okrogel zvonik in zakristija. Gradnja je kamenita, zvonikova opečna, ometana; strehe sedlasta, pul-tasta, opečne; zvonikova stožčasta.

Zunanjščina: Fasada ima pravokoten portal ter zazidano staro okno. Na kapeli sv. Ane je v omet vdolana letnica 1760. Zvonik je okrogel, kar je pri nas izredna redkost in nerazčlenjen. Opremljen je s preprostimi zvonovimi linami. Prezbiterij opasuje pristrešen talni zidec, na oglih ga krase preprosti pilastri, v zaključku ima 2 zazidani in eno ohranjeno, preistrešno okno, na severu ga podpira nizek, močan opornik, navgor pa zaključuje žlebasti fabion.

Notranjščina: Tlak v cerkvi je kvadratast, opečen; v zakristiji poleg te

okrašen s štirilistno roseto. Prezbitერიj in kapela sta dvignjena za stonico. Obok v ladji tvorita 2 češki kapi z vmesno oppogo, v kapeli je banja s sosvodnicami, v prezbitერიju dvojen križni obok. Oba pilastra v ladji imata preproste kapitеле, kapelo pa obteka ~~empora~~ bogato profilirani z dec. Slavolok je polkrožno zaključen. Pevska empора je vpeta v obe podolžnici, okrašena je z dekorativnimi štuk-okvirji. Notranjščina cerkve je bela, razen prezbitერიja, katerega krasi slikarija, predstavljajoča zvezdnato nebo. V kapeli je letnica 1884. V prezbitერიju je zašiljena niša s posnetim ogali za sveta olja. Kameniti portal, ki vodi iz prezbitერიja v zakristijo, je pravokotne oblike in profiliran. Na prekladi nosi latinski napis, ki je sicer močno prebarvan, a vendarle deloma čitljiv: DNI DEI II SV CHRISTI O DIVO IACOBO.....

Oprava: Glavni oltar je preprosto, klasicistično delo iz l. 1795. Menza ima ~~antependij~~, nastavek je zidan in ima 3 vdolbine. Obložen je z lesom in poslikan.

Stranska oltarja sta zelo preprosta.

Križev pot je iz braslovške cerkve. Sem je bil prenešen l. 1883. Je brez posebne vrednosti.

Oprema je brez vrednosti.

Zvonik: V njem vise 3 zvonovi, od katerih sta 2 železna, eden pa je bronast. Ta zvon ima spodaj petkrat napis: MARIA AVE v gotski frakturi, nad napisom pa 3 reliefe, katerih srednji predstavlja Vero icon, stranska pa sv. Andreja s križem stoječega pod gotskim baldahinom, Kristova vavclavska brada in mehko gubanje svetnikove draperije, govore za čas nastanka v l. pol. 15. sto

Podstrešje: Ogled je pokazal, da sta ladji in prezbitერიj gotska in da sta nastala istočasno, zvonik in zakristija pa sta mlajša. Od ladje sta na podstrešju lepo vidna opornika in malo, precej nepravilno zaokrogleno okno. Ko so cerkev l. 1843. obokali, so dvignili ostrešje, tako da je dal zvonika prišel pod streho. Cerkveni oboki so opečni.

Resume: Cerkev se prvič omenja l. 1597., ko je v njej počivalo truplo v Grazu umrlega ljubljanskega škofa Ivana Tavčarja. Leta 1631. je imela cerkev 5 oltarjev, od katerih naj bi ona v zakristiji in pred vhodom ~~znani~~ odstranili, kar se pa ni zgodilo kot se razvidi iz vizitacijskih zapisnikov iz l. 1641. in 1651. Leta 1669. je imela cerkev še 3 oltarje, namreč sv. Mateja, Ane in Florijana. Pokopališče okoli cerkve je obdajal lesen plot.

Prvotna cerkev je torej obsegala sedanjo ladjo in prezbitერიj. Ladja je imela raven, lesen strop; prezbitერიj pa je bil obokan. Čas nastanka cerkve je staviti v l. pol. 15. stol. Takrat je verjetno imela še običajni strešni stolpič. V 2. pol. 16. stol. sta bila prizidana zvonik in zakristija. Zvonik je moral delati kak tuj, verjetno italijanski mojster. Leta 1843. so celo cerkev, razen prezbitერიjevega zaključka opečno obokali. Še preje v sredini 17. stol. so cerkvi prizidali kapelo sv. Ane. Stari oltar v tej kapeli je imel še l. 1863. sledači napis: Pie lector ad honorem Dei et Deiparae Virginis st SS. Joannis Baptistae et Evangelistae iconem hanc ecclesiae et pie vicinitatis expensis noveris absolutam die 15. Febr. 1654. Leta 1863. je imel še tudi glavni portal zašiljeno obliko, prezbitერიj so obdajali kamniti stebraški oporniki, poleg glavnega vhoda pa je še stala ara s kipom sv. Mateja z letnico 1599. Pred cerkvijo se je razprostirala lesena veža. Gotska so bila v lokih že prizidana. Pozneje so bila prede

lana tudi glavna vrata, katerih portal je dobil pravokotno obliko.

Cerkev obdaja obzidano pokopališče.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Dodatek: Cerkev se gotovo omenja že l. 1545. kot filiala Braslovč. Prvič se cerkev omenja l. 1467. kot "St. Mathes under Sanegg."

J. Curk: Celjska topografija, rkp. str.47, 47', zapiski 1957.